

WPROWADZENIE DO PROGRAMOWANIA W PHP

SPIS TREŚCI

Spis treści	1
Cel zajęć.....	1
Uwaga	1
Pobranie i uruchomienie PHP	2
Instalacja Node.js i LESS	3
Pobranie i konfiguracja frameworka	4
XDEBUG.....	6
(Alternatywnie) VS Code	7
Zatrzymanie w pułapce	8
Omówienie frameworka	9
Rozszerzenie aplikacji	10
Commit projektu do GIT.....	17
Podsumowanie.....	17

CEL ZAJĘĆ

Celem głównym zajęć jest zdobycie następujących umiejętności:

- konfiguracji środowiska do programowania w PHP;
- połączenia z bazą danych;
- konfiguracji narzędzi do debugowania;
- analizy istniejących systemów webowych bez dokumentacji;
- uzupełniania istniejących systemów webowych o nowe funkcjonalności.

W praktycznym wymiarze uczestnicy zapoznają się z istniejącym naiwnym frameworkiem do tworzenia systemów webowych i uzupełnią go o nową funkcjonalność.

UWAGA

Ten dokument aktywnie wykorzystuje niestandardowe właściwości. Podobnie jak w LAB A wejdź do **Plik** -> **Informacje** -> **Właściwości** -> **Właściwości zaawansowane** -> **Niestandardowe** i zaktualizuj pola. Następnie uruchom ten dokument ponownie lub **Ctrl+A** -> **F9**.

POBRANIE I URUCHOMIENIE PHP

Zaloguj się do systemu Windows / pulpitu zdalnego rdp.wi.zut.edu.pl:

- spoza sieci ZUT potrzebny VPN: <https://uci.zut.edu.pl/uslugi-uci/vpn.html>;
- nazwa użytkownika: WIAD\ab12345
- komputer: rdp.wi.zut.edu.pl

Odwiedź stronę <https://windows.php.net/download/>. Pobierz PHP 8.3.* x64 NTS.

Wypakuj pobrane repozytorium do I:\php.

Otwórz panel sterowania. W polu wyszukiwania wpisz path. Wybierz edycję zmiennych środowiskowych użytkownika. Znajdź zmienną Path i kliknij edycję. Dodaj ścieżkę I:\php.

UWAGA! W toku studiów być może do Path zostały dodane inne wersje PHP lub XAMPP. Za kilka kroków sprawdzana będzie wersja PHP – upewnij się, że faktycznie wiesz z której instancji PHP korzystasz przez resztę tego laboratorium 😊.

Skopiuj plik I:\php\php.ini-development jako php.ini, po czym edytuj jego zawartość – odkomentuj poniższe ustawienia:

```
extension_dir = "ext"
...
extension=curl
extension=gd
extension=intl
extension=mbstring
extension=openssl
extension=pdo_sqlite
```

Otwórz terminal PowerShell i wejdź do katalogu laboratoriów.

Wykonaj komendę

```
php -i | Select-String -Pattern '(PHP Version)|(extension_dir)|(OpenSSL support)|(PDO drivers)|(GD Support)|intl|(cURL support)|multibyte'
```

Oczekiwany wynik:

```
PS C:\Users\artur\workspace\AI2-lab\labA> php -i | Select-String -Pattern '(PHP Version)|(extension_dir)|(OpenSSL support)|(PDO drivers)|(GD Support)|intl|(cURL support)|multibyte'
```

```
PHP Version => 8.2.10
Zend Multibyte Support => provided by mbstring
PHP Version => 8.2.10
extension_dir => ext => ext
zend.multibyte => Off => Off
cURL support => enabled
GD Support => enabled
intl
intl.default_locale => no value => no value
intl.error_level => 0 => 0
intl.use_exceptions => Off => Off
Multibyte Support => enabled
Multibyte string engine => libmbfl
Multibyte (japanese) regex support => enabled
Multibyte regex (oniguruma) version => 6.9.8
OpenSSL support => enabled
PDO drivers => sqlite
OpenSSL support => enabled
```

Zastąp poniższy obrazek swoim zrzutem ekranu:

```
PS D:\Marcin\Studia\semestr7\AI\apl_int\main\AI\labF> php -i | Select-String -Pattern '(PHP Version)|(extension_dir)|(OpenSSL support)|(PDO drivers)|(GD Support)|intl|(cURL support)|multibyte'

PHP Version => 8.3.14
Zend Multibyte Support => provided by mbstring
PHP Version => 8.3.14
extension_dir => ext => ext
zend.multibyte => Off => Off
cURL support => enabled
GD Support => enabled
intl
intl.default_locale => no value => no value
intl.error_level => 0 => 0
intl.use_exceptions => Off => Off
Multibyte Support => enabled
Multibyte string engine => libmbfl
Multibyte (japanese) regex support => enabled
Multibyte regex (oniguruma) version => 6.9.8
OpenSSL support => enabled
PDO drivers => sqlite
OpenSSL support => enabled
```

Punkty:	0	1
---------	---	---

INSTALACJA NODE.JS I LESS

Ta sekcja częściowo mogła zostać zrealizowana podczas wcześniejszych laboratoriów. Upewnij się, że zainstalowana jest w miarę bieżąca wersja Node.js.

Wejdź na stronę <https://nodejs.org/en/download/current>. Pobierz wersję Current -> Windows Binary (.zip) -> 64-bit. Rozpakuj archiwum do I:\node. Dodaj ten folder do zmiennej środowiskowej Path użytkownika.

Uruchom nowe okno wiersza poleceń. Wykonaj polecenie `npm -v`. Powinno zadziałać – udało się zainstalować NODE i NPM lokalnie dla użytkownika.

Następnie zainstalujemy Less. Wykonaj polecenie:

```
npm install -g less less-plugin-clean-css
```

Sprawdź poprawność instalacji:

```
lessc -v
```

Wstaw zrzut ekranu wyniku działania poleceń `npm -v` i `lessc -v`

```
PS C:\Windows\system32> npm.cmd -v
10.9.0
```

```
PS C:\Windows\system32> lessc -v
lessc 4.2.1 (Less Compiler) [JavaScript]
```

Punkty:	0	1
---------	---	---

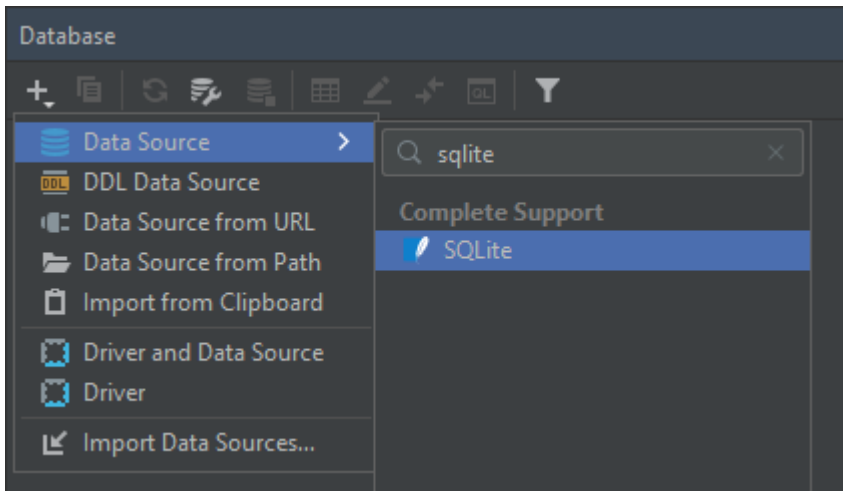
POBRANIE I KONFIGURACJA FRAMEWORKA

Sklonuj naiwny framework z Githuba: <https://github.com/IdeaSpotPL/custom-php-framework>.

Wejdź do pobranego katalogu i skompiluj style:

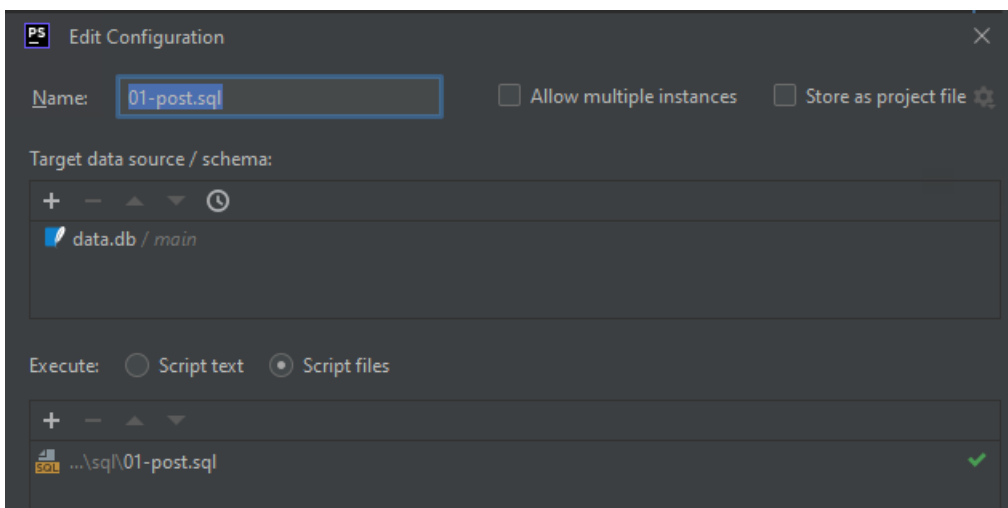
```
lessc public/assets/src/less/style.less public/assets/dist/style.min.css --clean-css  
--source-map
```

Otwórz projekt w PhpStorm. Rozwiń panel Database z prawej strony. Dodaj nowe źródło danych SQLite:

W sekcji File kliknij przycisk New + i utwórz plik data.db w katalogu głównym frameworka. Pobierz brakujące sterowniki, jeśli PhpStorm o to poprosi.

Kliknij prawym przyciskiem w drzewie projektu na sql/01-post.sql i wybierz z menu pozycję Run (...). Dostosuj konfigurację jak poniżej i kliknij Run.

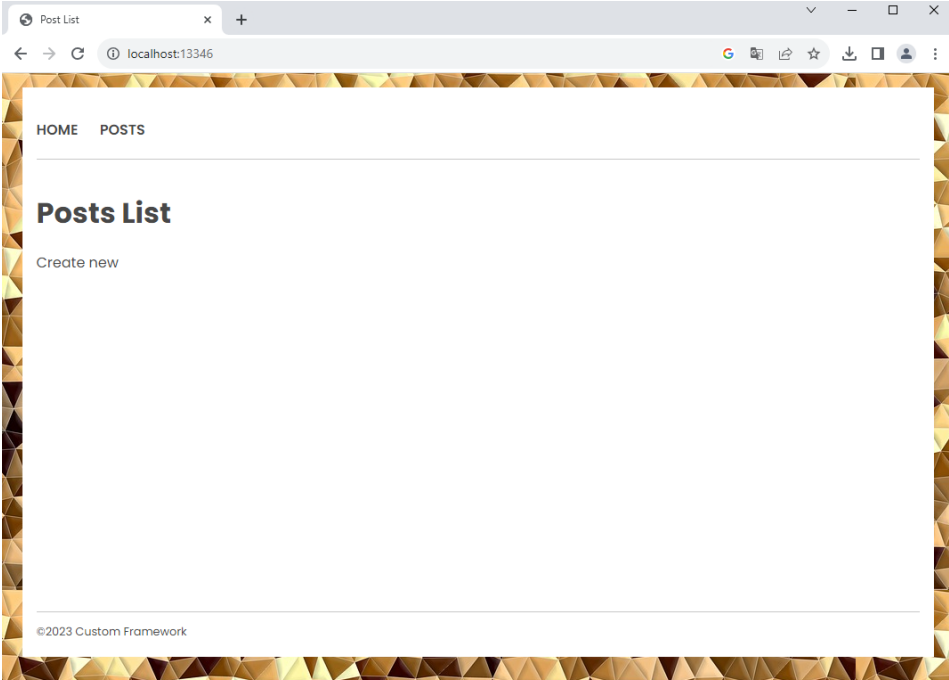

Skopiuj plik config/config.dist.php na config/config.php i dostosuj ustawienia bazy danych.

Terminalem wejdź do katalogu public we frameworku i uruchom wbudowany serwer PHP:

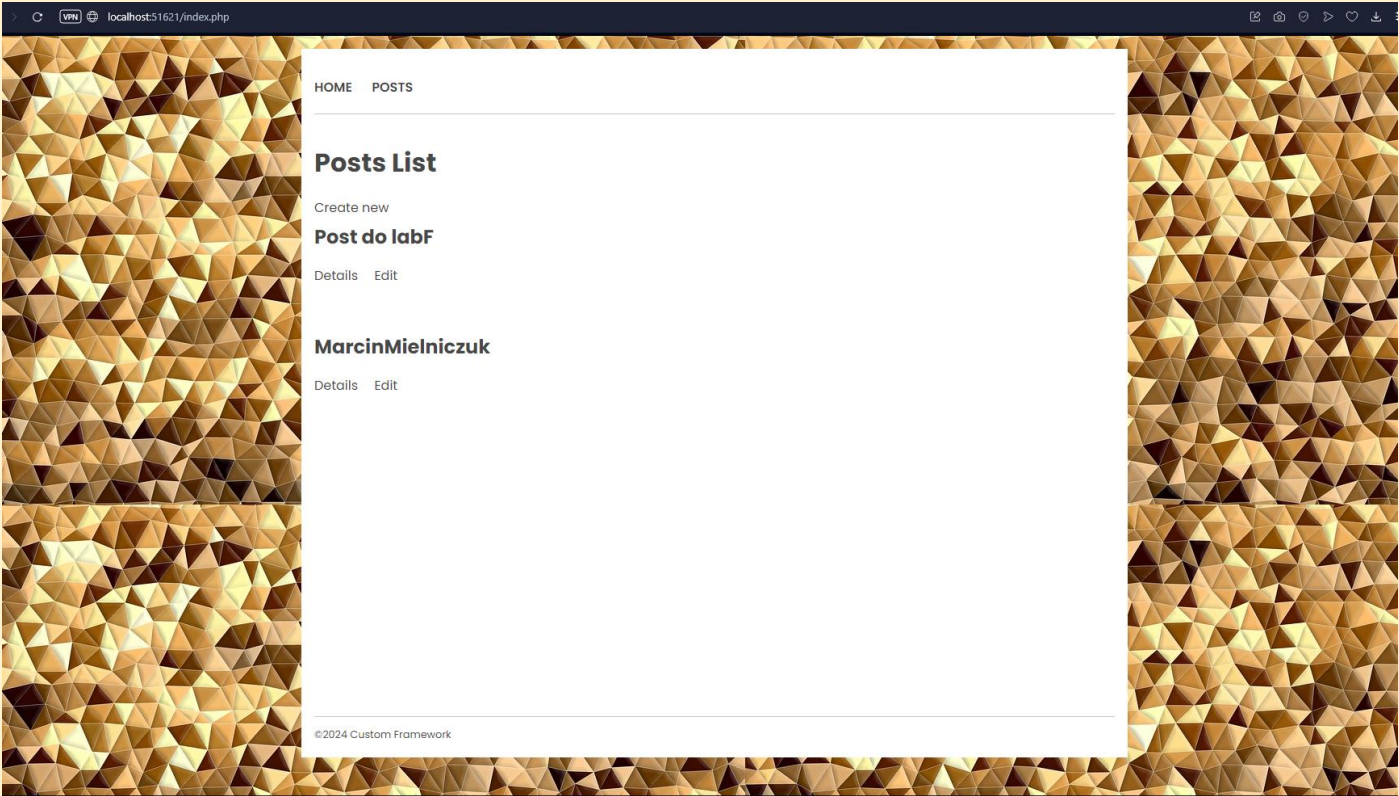
```
php -S localhost:51621
```

Wejdź przeglądarką na powyższy adres. Framework powinien się wyświetlić:

Utwórz nowy wpis poprzez kliknięcie na **Create new**, wypełnienie przykładowym wpisem z Twoim danymi i wysyłkę formularza.

Wstaw zrzut ekranu listy postów po dodaniu nowego wpisu z Twoimi danymi.

Punkty:	0	1
---------	---	---

XDEBUG

Wejdź na stronę <https://xdebug.org/wizard>. Postępuj zgodnie z instrukcjami, tj:

- skopiuj zawartość strony `http://localhost:<port>/?action=info` do okienka kreatora
- pobierz wskazany plik DLL do odpowiedniego katalogu
- zmodyfikuj zawartość `php.ini` ze wskazanej ścieżki
- zrestartuj serwer WWW.

Przykładowe ustawienia do wpisania do `php.ini`:

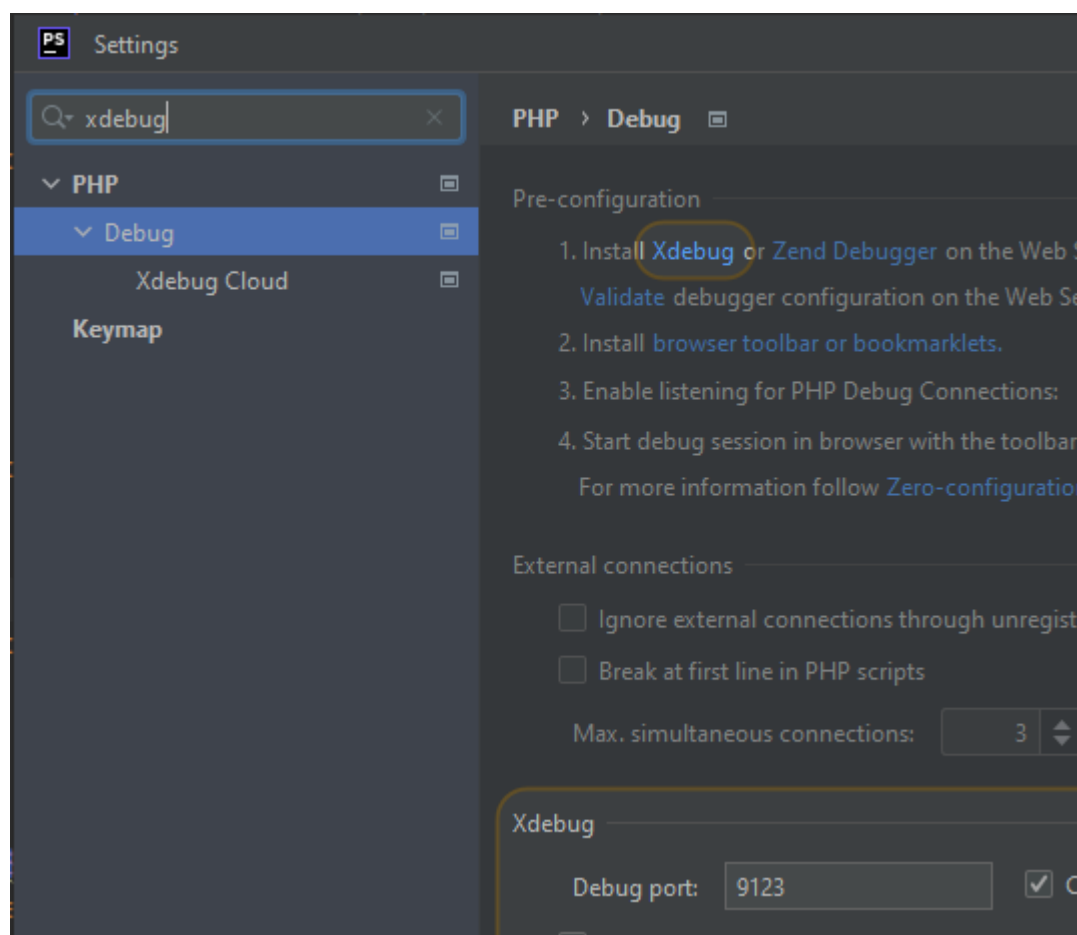
```
zend_extension = xdebug
xdebug.mode = debug
xdebug.start_with_request = yes
xdebug.client_port = 9123
```

Wyróżniony powyżej port 9123 należy zmienić na inny, losowy, unikalny. W stronie PHP INFO powinien pojawić się wpis o XDEBUG:

This program makes use of the Zend Scripting Language Engine:
Zend Engine v4.2.11, Copyright (c) Zend Technologies
with Xdebug v3.2.2, Copyright (c) 2002-2023, by Derick Rethans

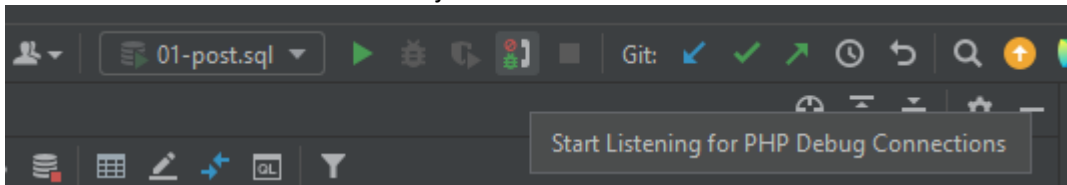
zendengine

W PhpStorm kliknij File -> Settings (Ctrl + Alt + S). Wyszukaj xdebug. Ustaw port zgodnie z powyżej wylosowanym:

Zatwierdź zmiany.

Otwórz plik `public/index.php` projektu i kliknij obok jednej z pierwszych instrukcji kodu, żeby utworzyć pułapkę (breakpoint). W górnym pasku PhpStorm kliknij ikonkę słuchawki (Start Listening (...)):

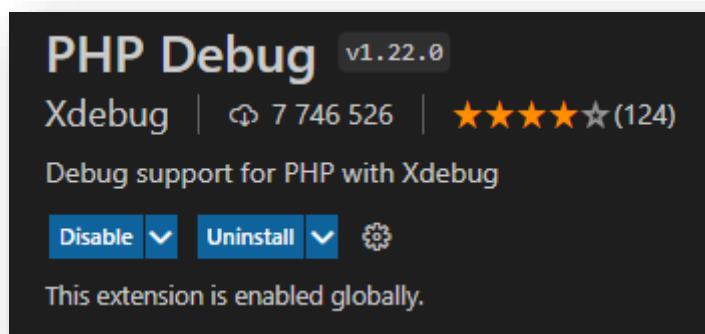

Odśwież stronę w przeglądarce. Wykonywanie powinno się zatrzymać, a PhpStorm powinien wyświetlać informacje o stanie zmiennych w pamięci i umożliwiać przejście przez aplikację krok po kroku.

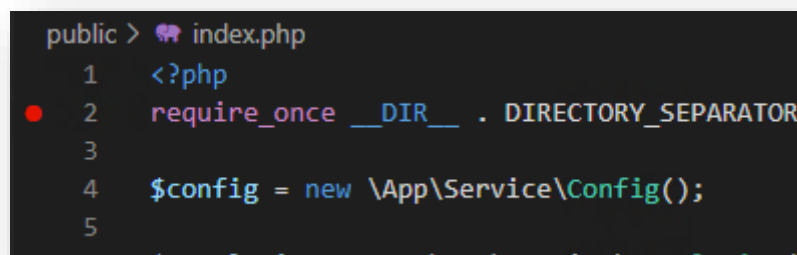
(ALTERNATYWNIE) VS CODE

Jeśli z jakiegoś powodu nie możesz lub nie chcesz korzystać z PhpStorm – spróbuj jeszcze raz. Jeśli dalej nie możesz, poniżej instrukcja na VS Code – ale przez resztę semestru będzie Ci o wiele trudniej!

W Visual Studio Code zainstaluj rozszerzenie PHP Debug:

Otwórz plik index.php projektu i kliknij obok numeru linii przy pierwszych instrukcjach, utworzony zostanie breakpoint:

Kliknij menu Run -> Add Configuration... . Utworzony zostanie plik launch.json. Edytuj pozycję port, na port wskazany w konfiguracji XDEBUG w php.ini:

```
.vscode > {} launch.json > Launch Targets > {} Listen for Xdebug
1  {
2      // Use IntelliSense to learn about possible attributes
3      // Hover to view descriptions of existing attributes
4      // For more information, visit: https://go.microsoft.com/fwlink/?linkid=829991
5      "version": "0.2.0",
6      "configurations": [
7          {
8              "name": "Listen for Xdebug",
9              "type": "php",
10             "request": "launch",
11             "port": 9123
12         },
13     ]
14 }
```

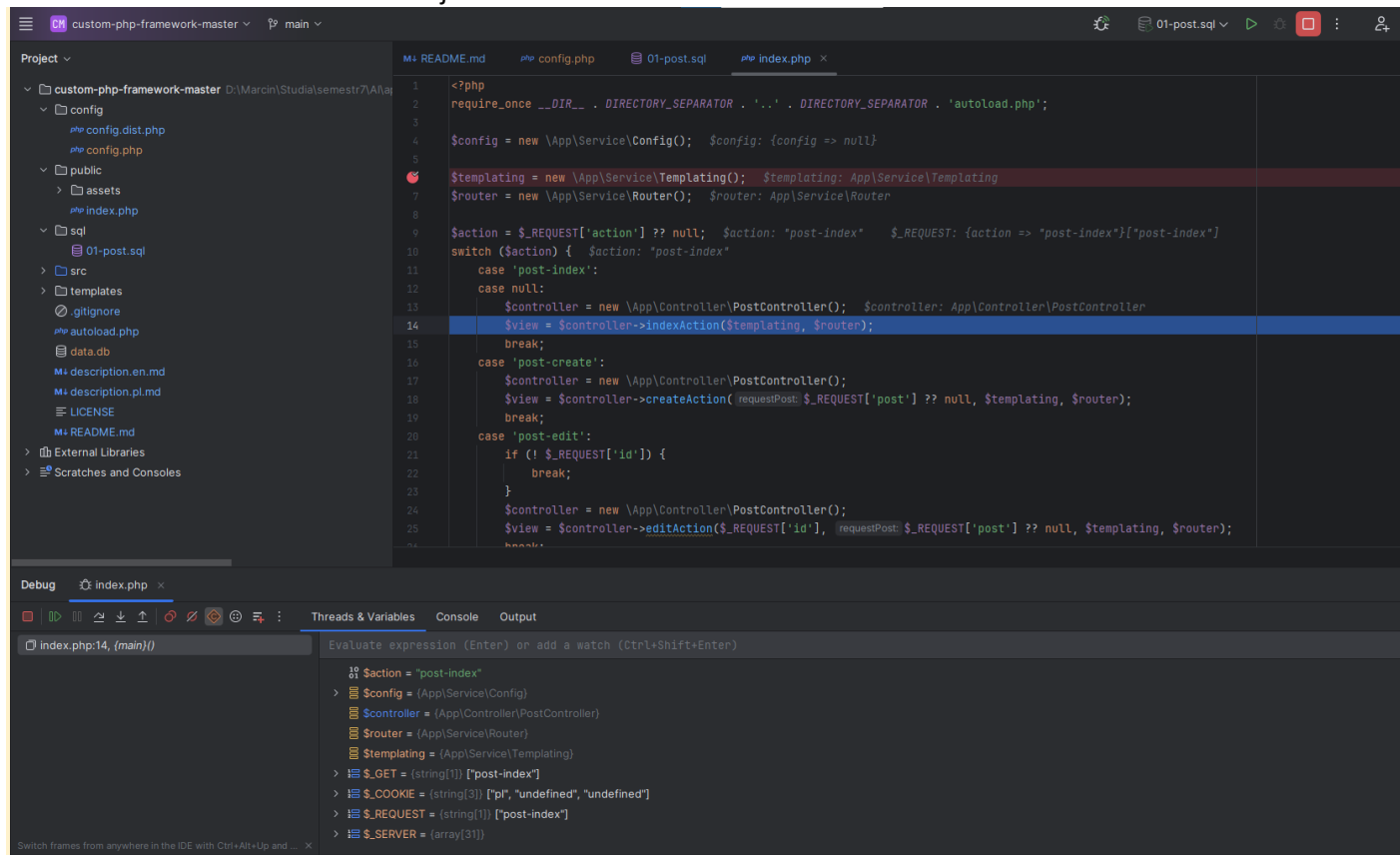
Kliknij menu Run -> Start Debugging (F5). Rozpocznie się oczekiwanie na połączenie:

Odśwież stronę frameworka, rozpocznie się proces debugowania.

ZATRZYMANIE W PUŁAPCE

Wstaw zrzut ekranu potwierdzający skuteczne zatrzymanie aplikacji na pułapce (breakpoint) w IDE (PhpStorm lub VSCode).

Punkty:

0

1

OMÓWIENIE FRAMEWORKA

Prowadzący omówi strukturę frameworka, obejmującą:

- plik konfiguracyjny config.php i config.dist.php
- organizację assetów – public/assets/src i public/assets/dist
- propozycja organizacji style.less i załączonych stylów oraz katalogu public/assets/src/vendor
- znaczenie i propozycja wykorzystania katalogu sql na migracje
- plik index.php – front-controller
- katalog Controller na przykładzie PostController – akcje związane z postami
- przykładowy model w Post.php
- serwisy w katalogu src/Service – czytnik konfiguracji, router, szablony
- szablony i sposób ich dziedziczenia w katalogu templates

Uważnie analizuj pokazywany kod i zadawaj pytania, aby zrozumieć.

Miejsce na Twoje notatki:

...notatki...

ROZSZERZENIE APLIKACJI

Wymyśl inny model podobny do prezentowanego `Post`. Rozszerz aplikację o implementację swojego modelu oraz związane z nim akcje – lista, prezentacja, tworzenie, edycja, kasowanie.

Wstaw zrzut ekranu kodu listy (`indexAction`):

```
class DodatkiController
{
    1 usage new *
    public function indexAction(Templating $templating, Router $router): ?string
    {
        // Pobranie wszystkich rekordów
        $dodatki = Dodatki::findAll();

        // Renderowanie widoku listy
        $html = $templating->render( template: 'dodatki/index.html.php', [
            'dodatki' => $dodatki,
            'router' => $router,
        ]);
        return $html;
    }
}
```

Wstaw zrzut ekranu listy (z danymi):

HOME

POSTS

DODATKI

Dodatki List

Create new

wiem że mało ambitne :)

Details

Edit

sdf

Details

Edit

sdf

Details

Edit

Punkty:	0	1
---------	---	---

Wstaw zrzut ekranu kodu podglądu (showAction):

Strona 11 z 17

```
1 usage new *  
public function showAction(int $dodatekId, Templating $templating, Router $router): ?string  
{  
    $dodatek = Dodatki::find($dodatekId);  
    if (! $dodatek) {  
        throw new NotFoundException( message: "Brak dodatku o id $dodatekId");  
    }  
  
    $html = $templating->render( template: 'dodatki/show.html.php', [  
        'dodatek' => $dodatek,  
        'router' => $router,  
    ]);  
    return $html;  
}
```

Wstaw zrzut ekranu podglądu:

Punkty:

0

1

Wstaw zrzut ekranu kodu tworzenia (createAction):

```
class DodatkController
{
    1 usage new *
    public function createAction(?array $requestPost, Templating $templating, Router $router): ?string
    {
        if ($requestPost) {
            // Tworzenie nowego obiektu z danych formularza

            $dodatek = Dodatki::fromArray($requestPost);
            // @todo walidacja danych
            $dodatek->save();

            // Po zapisaniu przekierowujemy np. na liste
            $path = $router->generatePath( action: 'dodatki-index');
            $router->redirect($path);
            return null;
        } else {
            // Jeśli nie ma danych, wyświetlamy formularz
            $dodatek = new Dodatki();
        }

        $html = $templating->render( template: 'dodatki/create.html.php', [
            'dodatek' => $dodatek,
            'router' => $router,
        ]);
        return $html;
    }
}
```

Wstaw zrzut ekranu tworzenia:

[HOME](#) [POSTS](#) [DODATKI](#)

Create Dodatek

Name

Description

tu też można dodać tekst

Back to list

Submit

Punkty:	0	1
---------	---	---

Wstaw zrzut ekranu kodu edycji (editAction):

```
1 usage new *
public function editAction(int $dodatekId, ?array $requestPost, Templating $templating, Router $router): ?string
{
    // Szukamy konkretnego rekordu po ID
    $dodatek = Dodatki::find($dodatekId);
    if (!$dodatek) {
        throw new NotFoundException(message: "Brak dodatku o id $dodatekId");
    }

    if ($requestPost) {
        // Aktualizujemy dane z formularza
        $dodatek->fill($requestPost);
        // @todo walidacja danych
        $dodatek->save();

        // Przekierowanie po zapisie
        $path = $router->generatePath(action: 'dodatki-index');
        $router->redirect($path);
        return null;
    }

    $html = $templating->render(template: 'dodatki/edit.html.php', [
        'dodatek' => $dodatek,
        'router' => $router,
    ]);
    return $html;
}
```

oller > DodatkiController > createAction()

Wstaw zrzut ekranu edycji:

[HOME](#)
[POSTS](#)
[DODATKI](#)

Edit Dodatek sdf (3)

Name

Description

sdfsd

[Back to list](#)

Punkty:

0

1

Wstaw zrzut ekranu kodu kasowania (deleteAction):

```

1 usage new *
public function deleteAction(int $dodatekId, Router $router): ?string
{
    $dodatek = Dodatki::find($dodatekId);
    if (! $dodatek) {
        throw new NotFoundException( message: "Brak dodatku o id $dodatekId");
    }

    $dodatek->delete();
    $path = $router->generatePath( action: 'dodatki-index');
    $router->redirect($path);
    return null;
}
}

```


Punkty:	0	1
---------	---	---

COMMIT PROJEKTU DO GIT

Zacommituj i pushnij swoje rozwiązanie do **swojego** repozytorium GIT.

Upewnij się, czy wszystko dobrze się wysłało. Jeśli tak, to z poziomu przeglądarki utwórz branch o nazwie `lab-f` na podstawie głównej gałęzi kodu.

Podaj link do brancha `lab-f` w swoim repozytorium:

...link: <https://github.com/mm51621/main/tree/main/AI/labF>

PODSUMOWANIE

W kilku zdaniach podsumuj zdobyte podczas tego laboratorium umiejętności.

...podsumowanie...

Zweryfikuj kompletność sprawozdania. Utwórz PDF i wyślij w terminie.